

Техника на висок напон 2

ВИДОВИ ПРЕНАПОНИ

М. Тодоровски

Институт за преносни електроенергетски системи
Факултет за електротехника и информациски технологии
Универзитет Св. Кирил и Методиј

`mirko@feit.ukim.edu.mk`
`pees.feit.ukim.edu.mk`

Скопје, 2015

Вовед

- Номинален напон на мрежата $\Rightarrow$ ознака за напонското ниво,
- Највисок напон на мрежата $\Rightarrow$ највисока дозволена вредност на работниот напон што воопшто смее да се појави било кога во нормална работа на мрежата,
- Највисок напон на опремата $\Rightarrow$ напон за кој што е конструирана опремата во мрежата и при кој таа ќе може нормално да работи,
- Пренапон $\Rightarrow$ секое повишување на напонот над највисокиот напон на опремата (пренапони не смее да има во нормални услови на работа туку само во ретки, случајни ситуации),

Поделба на пренапоните

Според причината за нивното настанување пренапоните можат да се поделат на:

- Надворешни (атмосферски) пренапони и
- Внатрешни (комутациони или склопни) пренапони.

Атмосферски пренапони

- Настануваат при атмосферските празнења (удари на гром) во елементите на ЕЕС или во нивна близина,
- При директен удар на гром се појавуваат големи струи од (десетици, дури и стотина kA) кои можат да бидат причина за појава на високи пренапони,
- При атмосферски празнења во близина на елементите на ЕЕС се индуцираат пренапони кои можат да бидат опасни за елементите (особено во нисконапонски или среднонапонски мрежи),
- Атмосферските пренапони на местото на настанување имаат апериодичен облик но можат да предизвикаат преодни процеси со осцилаторен облик (хармоници од редот $1 \div 5$ MHz).

Внатрешни пренапони

- Склопни или комутациони пренапони,
  - ▶ Настануваат при вклучувања или исклучувања на елементи од ЕЕС,
  - ▶ Траат многу кусо време (дел од една периода на 50 Hz),
  - ▶ Фреквенцијата варира од неколку стотини Hz до неколку десетини kHz.
- Пренапони при нагло растоварување во системот,
- Привремени пренапони,
  - ▶ Траат од неколку делови од секундата па сè до неколку часови,
  - ▶ Во принцип не ја загрозуваат изолацијата, но може да предизвикаат проблеми во работењето (одводници на пренапони, напонските мерни трансформатори),
  - ▶ Причини: несиметрија во погонот, резонантни пренапони и ферорезонантни пренапони.

Амплитуди и времиња на траење на одделните видови пренапони

